



ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА НАЦИОНАЛНИМ ПАРКОМ БЕРДАП ЗА 2024.ГОДИНУ



**Доњи Милановац
новембар, 2024. год.**

Програм управљања Националним парком Ђердап за 2024. годину (у даљем тексту: Програм) доноси се на основу члана 54. став 4. и 5. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др.закон и 71/21), и члана 12. Закона о националним парковима („Службени гласник РС“, бр.84/15).

Програм представља оперативни план за реализацију активности, задатака и мера утврђених у Националном парку Ђердап, ради унапређења стања, заштите и развоја природних и културно-историјских вредности у складу са утврђеним режимима заштите.

Програмом се утврђују динамика и носиоци послова, активности и висина потребних средстава за реализацију свих послова.

Реализација послова и задатака утврђених Програмом за 2024. годину, биће у уској зависности од организационих и материјално-финансијских претпоставки.

I УВОД

Национални парк Ђердап проглашен је 1974. године, Законом о Националном парку Ђердап („Службени гласник СРС“, број 31 од 27.07.1974.год.) док су његове границе дефинисане Законом о Националним парковима („Службени гласник РС“, број 84/2015), при чему је утврђена површина Националног парка Ђердап од 63786,48 ha.

Ово подручје стављено је под заштиту јер представља јединствени природни, културно-историјски и археолошки феномен у Европи и свету и једно је од најлепших подручја у нашој земљи. То је и највећи природњачки музеј у природи, у коме је исписана историја природе, посебно флоре и вегетације, од терцијара до данас и у коме се налази преко 50 типова шумских заједница, од којих су 35 реликтне, са шест развојних вегетацијских серија, што је јединствен случај у Европи.

ИЦИЉЕВИ И КРИТЕРИЈУМИ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА НАЦИОНАЛНИМ ПАРКОМ ЂЕРДАП

Општи циљеви

Концепт управљања Националним парком Ђердап заснива се на заштити природних вредности и ресурса, укупне биолошке и геолошке разноврсности, као и задовољењу научних, образовних, културних, туристичких и рекреативних потреба, у складу са начелима заштите природе и одрживог развоја. Основни циљеви су:

- очување, заштита и унапређење локалитета посебних природних вредности и реткости и њихово наменско коришћење за научна истраживања, едукацију, презентацију јавности и рекреацију, у складу са еколошким потенцијалима подручја.
- очување, заштита и унапређивање предеоних и амбијенталних вредности подручја укључујући флору, фауну, земљиште, воду, ваздух, шуме, пашњаке и ливаде, ловну и риболовну фауна, уз њихово наменско коришћење на принципима одрживог развоја.

- очување, заштита и унапређење културно-историјског наслеђа и објеката геонаслеђа Националног парка Ђердап.
- организована, мултидисциплинарна и дугорочна научна истраживања, едукација становништва, презентација и популаризација вредности Националног парка Ђердап;
- системским управљањем, контролом и надзором вршити спречавање нарушавања и деградације Националног парка Ђердап.
- усмерени развој постојећих и нових активности заснованих на потенцијалима и традицији заштићеног подручја и непосредног окружења, развој туризма, спорта, рекреације у складу са функцијама Националног парка Ђердап.
- успостављање свих видова сарадње са корисницима подручја Националног парка Ђердап и локалним заједницама у циљу оптималног коришћења подручја, сагласно наменама и функцијама.

Критеријуми

Критеријуми заштите и развоја Националног парка Ђердап заснивају се на принципима:

- заштите биолошке разноврсности, заштите и унапређења посебних природних и културних вредности,
- контролисаног и мудрог коришћења природних ресурса,
- одрживог развоја подручја, односно зоне утицаја, на локалном и регионалном нивоу уз уважавање социо-економских фактора и квалитета живота локалног становништва,
- усклађивања дозвољених видова коришћења природних ресурса са потребама заштите и очувања природног добра и развијање принципа усклађеног развоја и коришћења.

ПРИОРИТЕТНЕ АКТИВНОСТИ И ЗАДАЦИ

На основу Програмом утврђених циљева и критеријума произилазе следеће приоритетне активности и задаци:

1. организована и комплексна научна истраживања флоре и фауне Националног парка Ђердап, стручно презентовање добијених резултата;
2. едукација као основ заштите природе и животне средине. Едукација уопште спада у најважније циљеве управљања заштићеним подручјем;
3. међународна сарадња као основ унапређења заштите природе, унапређења управљања, размене и промоције стручних искустава у управљању заштићеним подручјем.
4. активности везане за UNESCO Global Geopark Networks и управљање Геопарком Ђердап
5. развој туризма у Националном парку Ђердап захтева приступ који у себи садржи мере одрживог развоја и као такав мора штити посебне природне и културне

вредности подручја и кроз њега треба да се спроводи научна, образовна и туристичка функција заштићеног подручја.

III ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

Управљање природним и створеним вредностима засниваће се на следећим мерама и обавезама:

- непосредног спровођења мера заштите
- чувања подручја и одржавања унутрашњег реда
- едукацији запослених
- праћење стања и утицаја фактора угрожавања на укупно стање природних вредности
- очувања највреднијих и угрожених екосистема
- очувања природних вредности флоре и фауне кроз побољшање услова њиховог опстанка
- праћења стања популација ретких и угрожених врста флоре и фауне Националног парка Ђердап

3.1 Чување

3.1.1 Служба чувара заштићеног подручја

Чување подручја и унутрашњи ред у заштићеном подручју спроводи служба чувара заштићеног подручја кроз редовну контролу свих активности у Националном парку Ђердап и кроз регистравање свих бесправних радњи. У складу са Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби Националног парка Ђердап, службу чине руководилац службе чувара заштићеног подручја и 16 чувара заштићеног подручја.

Чувари послове најчешће обављају појединачно (на реонима који су им дати на чување), а повремено се сузбијање бесправних радњи врши ванредним или акцијским групним контролама. Активности се спроводе превентивно или у случају уочене бесправне радње, делује се сачињавањем записника о бесправној радњи и писањем пријаве надлежним органима.

Тринаест чувара заштићеног подручја има положен стручни испит за чуваре заштићеног подручја.

Зараде чувара заштићеног подручја финансираће се делом из субвенција Министарства заштите животне средине.

Потребна средства: 22.196.240,31 РСД

Извори средстава:

- Министарство заштите животне средине: 15.200.000,00 РСД
- сопствени приходи: 6.996.240,31 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.1.2 Остали трошкови чуварске службе (гориво, дневнице, опрема..)

Гориво и мазива за мопеде и аутомобиле. Трошкови регистрације и одржавања возила, трошкови канцеларијског материјала и семинара, набавка чизама за запослене у чуварској служби.

Потребна средства: 1.200.000,00 РСД
Извори средстава: сопствени приходи
Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.1.3 Набавка средстава рада (превозна средства)

Набавка 2 дастера за потребе обављања редовних активности на терену.

Потребна средства: 6.360.000,00 РСД
Извори средстава: сопствени приходи
Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.1.4 Бруто зараде (укупне) осталог запосленог особља код Управљача на систематизованим пословима и извршењу послова у заштићеном подручју и материјални трошкови њиховог рада

Потребна средства:
119.304.791,69 РСД
Извори средстава: сопствени приходи
Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.1.5 Набавка службене одеће и обуће за особље запослено код управљача на пословима чувања и управљања заштићеним подручјем

Набавка униформе и обуће за запослене у служби чувара Националног парка Ђердап, а у складу са Правилником о службеној одећи, односно униформи чувара у националним парковима и заштићеним подручјима ("Службени гласник РС", број 105/20);; набавка гумених чизама, термо одела и термо чизама као и теренских ципела за запослене код Управљача.

- Потребна средства: 789.000,00 РСД
- Извори средстава: Министарство заштите животне средине: 357.000,00 РСД
- сопствени приходи: 432.000,00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.1.6 Едукација запослених

Под едукацијом запослених се подразумева процес стицања знања и вештина којима се ствара темељ за њихов даљи развој. Основни циљ едукације запослених у ЈП „Национални парк Ђердап“ је подићи фундаментални ниво знања, мотивисати запослене, освежити

постојећа знања, развити свест о потреби учења и стручног усавршавања у циљу квалитетнијег обављања радних задатака. Усавршавање запослених, специјализације, мастер, докторати, али и обуке, тренинзи, радионице, размене стручњака, семинари, студијска путовања - представљају средство за остваривање циља едукације и размене искустава. Извршиће се обука запослених како би унапредили постојеће вештине интерпретације природног и културног наслеђа.

Потребна средства: 700.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.1.7 Чланарине за Европску и Светску мрежу геопаркова

Извршни одбор Унеска је на 209. седници подржао одлуку Савета Унеска за светске геопаркове и одобрио номинацију Ђердап Унеско геопарка. Ово подручје је прво у Србији добило статус Унеско геопарка на четворогодишњи период. На основу Статута Светске мреже геопаркова, чланство у Светској мрежи геопаркова је обавезно. Сваки члан годишње плаћа чланарину у износу који предлаже Извршни одбор Светске мреже геопаркова, а одобрава Генерална скупштина. Статус геопарка подразумева и учлањење у регионалну, Европску мрежу геопаркова која је под окриљем Унеска. Кроз оваква умрежавања подрстиче се сарадња, размена знања и искуства, формирање заједничких иницијатива и пројеката.

Потребна средства: 400.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2 *Заштита, праћење стања и унапређење природних и створених вредности*

3.2.1 Картирање и редовно праћење стања популација значајних, ретких и угрожених врста флоре Националног парка Ђердап

Због нарушавања станишта (антропогени утицај или природне непогоде) могуће су промене у стабилности популација природних реткости. С обзиром да на досадашњим истраженим локалитетима није утврђено присуство популација строго заштићених врста *Crocus banaticus*, *Veronica bachofenii*, *Elatine triandra* и *Ranunculus lingua*, у наредном периоду планира се наставак истраживања на преосталим потенцијалним локалитетима. Праћење станишта и стања врсте *Calluna vulgaris*. Праћење бројности одабраних представника из фамилије орхидеја, очување њихових станишта и утврђивање нових локалитета. Наставак започетих активности на мониторингу орхидеја (Orchidaceae), уз бележење свих неопходних параметара који су значајни, како карактеристика станишта, тако и бројност самих орхидеја, стања њихових популација, актуелних и потенцијалних фактора угрожениости. Породица орхидеја чије су врсте углавном заштићене и строго заштићене посебно се обрађује. Континуиран мониторинг популације врсте крупноцветна саса *Pulsatilla vulgaris*.

Потребна средства: 100.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.3 Успостављање огледне површине на локалитету „Лепенски Вир“ у првом режиму заштите ради мониторинга природне сукцесије заједнице ораха и копривића (*Celto-Juglandetum Jov. 1967*)

„Лепенски Вир“ је први локалитет у Србији где су откривене и описане реликтне врсте и заједнице копривића (*Celtis australis*) и ораха (*Juglans regia*), познате као *Celto-Juglandetum Jov. 1967*.

Ради вршења мониторинга природне сукцесије налазишта заједнице ораха и копривића (*Celto-Juglandetum Jov. 1967*) потребно је успостављање огледне површине на локалитету „Лепенски Вир“ у првом режиму заштите, као и бележење неопходних параметара карактеристика станишта, утврђивање бројности и стања популације, потенцијалних фактора угрожавања, дигитализација и формирање базе података.

Носиоци:ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.4 Картирање и редовно праћење стања популација значајних, ретких и угрожених дрвенастих и жбунастих врста флоре

Строго заштићене и заштићене дивље врсте су оне врсте које се, на основу стручних налаза и/или научних сазнања, националних и међународних Црвених листа или Црвених књига, на територији наше земље сматрају ретким, рањивим или угроженим.

Ради заштите и очувања строго заштићених и заштићених дивљих врста неопходно је спровести мере попут заштита станишта, праћење стања популација врста и чинилаца њиховог угрожавања, нарочито праћење и смањивање утицаја промене климе на високо рањиве врсте и њихова станишта.

Због наведених разлога неопходно је картирање и редовно праћење стања популација значајних, ретких и угрожених дрвенастих и жбунастих врста флоре Националног парка Ђердап, дигитализација и формирање базе података наведених врста: *Taxus baccata* L., *Prunus fruticosa* Pall. , *Fagus orientalis* Lypsky, *Daphne laureola* L., *Calluna vulgaris* (L.) Hull, *Ilex aquifolium* L..

Носиоци:ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.5 Утврђивање присуства, картирање и редовно праћење инвазивне врсте црвеноухе корњаче *Trachemys scripta elegans*

Нативни ареал врсте *T. scripta elegans* су централни делови Сједињених Америчких држава. Врста је веома популарна као акваријумска врста а спада у првих 100 врста са високим потенцијалом за ширење на новим стаништима -висок инвазивни потенцијал. Од 2012. бележи се њено присуство у Србији.

Црвеноуха корњача присутна је у барама, каналима, рибањацима мањим језерима и споротекућим деловима водотокова при ушћу река.

Као добар компетитор ова врста угрожава локалне популације барских корњача *Emys orbicularis*.

Због њеног присуства у споротекућим и барским екосистемима у Србији, неопходно је утврђивање њеног потенцијалног присуства пре свега у споротекућим воденим екосистемима, ушћа река у Дунав које имају одлике барских екосистема, барама и каналима, рибањацима, картирање и даље праћење ширења популација врсте на подручју Националног парка Ђердап.

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.6 Картирање и праћење приоритетних NATURA 2000 (6210*) полу-природних сувих карбонатних травних заједнице и пашњака са фацијесима жбуњака (*Festuco brometalia*)(* важна станишта орхидеја)

Овај тип станишта формирају са једне стране, степске и степолике субконтиненталне травне заједнице (*Festucetalia valesiacaе*) а, са друге стране, травне заједнице под атлантским или субмедитеранским утицајем (*Brometalia erecti*). Представљају значајна станишта орхидеја си могу се интерпретирати као локалитети који су значајни по једном или више следећих критеријума:

- (а) локалитет представља станиште за велики број различитих врста орхидеја,
- (б) на локалитету се налази веома значајна популација макар једне орхидеје која је веома ретка на националној територији,
- (ц) локалитет представља станиште за неколико орхидеја које се сматрају ретким, веома ретким или изузетним на националној територији.

Због наведених параметара неопходно је утврдити карактеристике станишта, утврђивање бројности и стања популације, потенцијалних фактора угрожавања, дигитализација и формирање базе података.

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.7 Обнова хербарске збирке Националног парка Ђердап

Због старости хербарског материјала постојеће збирке, неопходно је извршити обнову хербарске збирке Националног парка Ђердап.

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

Потребна средства: 10.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“,

3.2.8 Истраживање диверзитета птица НП Ђердап

Спровођење активности које подразумева методолошко истраживање фауне птица, нарочито оних врста које представљају приоритете за заштиту према НАТУРА 2000 програму. Евидентирање гнезда птица грабљивица на стаблима у границама Националног парка Ђердап. Првог викенда у октобру биће организован „Викенд посматрања птица“.

Потребна средства: 50.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“, Завод за заштиту природе

3.2.9 Зимски попис птица на воденим површинама НП Ђердап

Континуирана активност - методолошко истраживање и попис врста птица зимовалица у склопу Међународног цензуса за птице водених станишта. Током зимског пописа 2021.године забележен је већи број врста и већи број јединки у односу на 2022.годину. Током 2022.године забележено 19 врста, односно 1695 јединки, док је пописом током 2023.године забележено 17 врста и 900 јединке. Укупна бројност за Национални парк Ђердап процењује се на 3000 јединки.

Потребна средства: 30.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.10 Мониторинг водоземаца и гмизаваца

Редован мониторинг утврђених врста водоземаца и гмизаваца, картирање станишта, допуна базе података. Утврђивање стања и на основу добијених података предузимање адекватних мера заштите.

Потребна средства: 30.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.11 Мониторинг климе

Прикупљање и анализа података са локација метеоролошких станица. Станице су постављене на четири локације са којих се прикупљају подаци и врши њихова анализа. Средства су потребна за замену делова, отклањање могућих механичких кварова, сервисирање и отклањање сличних недостатака.

Потребна средства: 200.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.12 Мониторинг сисара

Истраживање стања крупних сисара и крупних месоједа и њиховог међусобног односа у циљу успостављања детаљне базе података, што ће омогућити адекватан мониторинг и предузимање мера заштита (*Cervus elaphus*, *Lynx lynx*, *Ursus arctos*, *Canis lupus*, *Rupicapra rupicapra*). Мониторинг ће се, пре свега, вршити камерама на терену.

Потребна средства: 50.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.13 Стручна литература

Набавка стручне литературе у циљу усавршавања и ефикасног праћења стања природних вредности (шумарство, орнитологија, херпетологија, ентомологија и др.).

Потребна средства: 30.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.14 Обнављање ознака спољних граница Националног парка Ђердап и посебно заштићених делова подручја

Пројектне активности се заснивају на видном обележавању граница (катастарских) на терену између државног поседа и поседа других сопственика. Годишња претплата на АГРОС мрежу Републичког геодетског завода.

Потребна средства: 120.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.15 Мониторинг дебљинског прираста племенитих лишћара НП Ђердап

За свеобухватно и дугорочно сагледавање трендова раста стабала у НП „Ђердап“, потребно је обезбедити базу података које ће омогућити проучавање природе реакције различитих врсте шумског дрвећа на промене станишних услова. У том смислу, постојећу базу података о дебљинском расту стабала на подручју националног парка је потребно допунити информацијама о токовима раста врста шумског дрвећа које нису биле предмет изучавања у претходном периоду.

С обзиром да измењени услови раста услед климатских промена у великој мери могу да угрозе биодиверзитет састојина, посебно је важно проучити реакцију племенитих лишћара, који у том смислу представљају јединствено богатство шумског фонда у НП „Ђердап“. С тим у вези, први задатак у проучавању раста племенитих лишћара јесте формирање квалитетних и довољно дугих станишних хронологије радијалног прираста. Овакви подаци представљају централну информацију читавог спектра дендрохронолошких истраживања.

Хронологије радијалног прираста племенитих лишћара формиране на одговарајући начин у следећој етапи омогућавају да се приступи дендроклиматолошким истраживањима, односно сагледавању како су наведене врсте шумског дрвећа у прошлости реаговала на варијације климатских услова. Квантификовање везе између варијације климе и прираста

омогућава напослетку да се изврши реконструкција климатских елемената у периоду када климатска мерења нису постојала, односно да се реализују такозвана палеклиматошка истраживања. Такође, на основу познавања реакције стабала на климатске услове у прошлости, могуће је у великој мери предвидети механизам реакције у будућности где условима климатских промена.

Потребна средства: 700.000,00 РСД

Извори средстава:

- Сопствена средства: 300.000,00 РСД
- Министарство заштите животне средине: 400.000,00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“, Шумарски факултет Београд

3.2.16 Утврђивање биомасе живог и мртвог дрвета као основ за процену количине лагерованог угљеника у најзначајнијим шумама различитог степена заштите у НП „Ђердап“ – Фаза 1

Да би се квантификовала количина биомасе потребно је најпре установити најпогоднији методолошки приступ за утврђивање ове вишеструко важне структурне карактеристике шумских екосистема. Дефинисањем и документовањем оптималног начин утврђивања биомасе у околностима које владају у НП „Ђердап“, створиће се основ за дугорочни мониторинг овог елемента раста састојина.

Утврђивање количине биомасе живог и мртвог дрвета биће реализовано у најзначајнијим састојинама различитог степена заштите и структурног облика. Постављање примерних површина у контрастним састојинским ситуацијама ће омогућити анализу степена сличности и разлика када је у питању количина биомасе живог и мртвог дрвета.

У крајњој инстанци ће на основу биомасе живог и мртвог дрвета бити утврђена количина лагерованог угљеника у најзначајнијим шумама у НП „Ђердап“. Добијени резултати ће бити уопштени у одговарајућој мери и картографски представљени у склопу завршног извештаја пројекта.

Потребна средства: 1.200.000,00 РСД.

Извори средстава:

Министарство заштите животне средине:
1.200.000,00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“,
Шумарски факултет Београд

3.2.17 Пројекат „ " истраживања подземне фауне бескичмењака (Invertebrata) Националног парка Ђердап и израде идејног решења научно-популарне брошуре о лептирима Националног парка Ђердап

Током 2024. године, тим научника са Универзитета у Београду - Биолошког факултета (проф. др Срећко Ђурчић, др Никола Весовић и сарадници) планира да реализује 12 теренских истраживачких посета Националном парку Ђердап. Циљ ових посета је сакупљање фаунистичког материјала бескичмењака (Invertebrata) из што већег броја подземних локалитета (пећина и јама) и различитих микростаништа у њима, као и евидентирање и фотографисање врста лептира од посебног интереса (ретке, заштићене, угрожене и атрактивне врсте), које насељавају различита отворена станишта. Материјал лептира и других бескичмењака биће прикупљен уз помоћ ентомолошке мреже, кечера, ручном методом и постављањем Барберових клопки. Лептири и други бескичмењаци биће фотографисани директно на терену у њиховим природним стаништима. Сакупљен фаунистички материјал биће анализиран (идентификован и фотографисан) у лабораторији Универзитета у Београду - Биолошког факултета помоћу бинокуларне лупе и светлосног микроскопа. Наведена научна истраживања у Националном парку Ђердап организују се на основу сарадње између Универзитета у Београду - Биолошког факултета и ЈП „Национални парк Ђердап“. Извештај о спроведеним истраживањима подземне фауне бескичмењака Националног парка Ђердап и идејно решење научно-популарне брошуре о лептирима Националног парка Ђердап биће достављени управљачу у договореном року.

Потребна средства: 1.200.000,00 РСД

Извори средстава:

- Министарство заштите животне средине: 800.000,00 РСД
- Сопствена средства: 400.000,00 РСД

Носиоци: Биолошки факултет, ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.18 Мониторинг природних ресурса Националног парка Ђердап од стране студената Биолошког факултета

Мониторинг природних ресурса Националног парка Ђердап од стране студената Биолошког факултета извршиће се у оквиру активних секција и то : алголошка, ихтиолошка ботаничка, орнитолошка, ентомолошка, териолошка, ихтиолошка и херпетолошка. Мониторинг ће показати стање природних ресурса Националног парка Ђердап у извештају који ће бити предат Националном парку Ђердап. Потребна средства: 900.000,00 РСД

Извори средстава:

-Министарство заштите животне средине: 900.000,00 РСД

Носиоци: Биолошки факултет Београд, ПМФ Нови Сад,

ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.19 Пројекат *EX SITU* Конзервација генетичких ресурса балканског китњака на подручју Националног парка Ђердап - фаза I

У циљу дугорочног очувања и унапређења еколошке адаптабилности и еволутивног потенцијала популације балканског китњака (*Quercus petraea* subsp. *dalechampii* Ten.) у НП Ђердап потребно је започети спровођење адекватних мера *Ex situ* конзервације.

Издвојена и анализирана тест стабла у оквиру пројекта „ПРОЦЕНА СТАЊА ГЕНЕТИЧКИХ РЕСУРСА БАЛКАНСКОГ КИТЊАКА НА ПОДРУЧЈУ НП ЂЕРДАП И ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА ЊИХОВУ КОНЗЕРВАЦИЈУ“ ће бити извор репроматеријала за подизање објекта *Ex situ* конзервације. Са издвојених тест стабала ће се сакупити одговарајућа количина семена на коме ће се извршити све неопходне анализе квалитета и здравственог стања. Семе ће бити посејано одвојено по тест стаблима са циљем производње садница различитих линија полусродника лужњака. У расаднику ће се током развоја примењивати одговарајуће мере неге и заштите како би се произвеле саднице задовољавајућег квалитета. На произведеним садницама ће се извршити одговарајуће анализе квалитета садног материјала и проценити потенцијал генетичких ресурса у најранијим фазама развића.

Спровођење предложених мера на очувању и унапређењу стања генетичких ресурса балканског китњака у НП Ђердап је дугорочног карактера и има за циљ очување и опстанак стабилних састојина овог шумског комплекса у будућности.

Потребна средства: 910.000,00 РСД.

Извори средстава:

-Сопствена средства: 210.000,00 РСД

-Министарство заштите животне средине: 700.000,00 РСД

Носиоци: Институт за шумарство Београд,

ЈП „Национални парк Ђердап“

3.2.20 Анализа генетичког диверзитета и предлог мера за конзервацију расположивог генофонда строго заштићене реликтне врсте *Ilex aquifolium* L. на подручју Националног парка „Ђердап”

Циљ пројекта је проучавање еколошких услова у којима се појављују реликтне дрвенасте врсте на подручју Националног парка Ђердап, врсте фитоценоза које изграђују, мапирање граница распрострањења и процена будућности.

Подручје Националног парка Ђердап се одликује веома специфичним еколошким условима. У геолошкој грађи подједнако учешће имају силикатне и кречњачке стене. Умереноконтинентална клима модификована је у интеракцији са осталим еколошким факторима у специфичну микроклиму Ђердапа. Еколошки и флористички посебно је занимљив део националног парка који је изграђен од кречњачке подлоге где доминирају карстни облици рељефа (кречњачке клисуре, кањони, дубоке увале, широке заклоњене изворишне челенке, јако купуран терен).

Ђердапска клисура је један од најзначајнијих рефугијума заједница реликтних дрвенастих врста Србије. Заклоњеност од деловања екстремне климе, повећана релативна влажност ваздуха, појава различитих земљишних комбинација на кречњачкој геолошкој подлози, односно специфична констелација станишних фактора представљају кључ за очување реликтних заједница.

Потребна средства: 1.170.000,00 РСД.

Извори средстава:

- Министарство заштите животне средине: 900.000,00 РСД
- сопствена средства: 270.000,00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“, Шумарски факултет Београд

3.2.21 Мониторинг Евроазијског риса (*Lynx lynx L.*) на подручју Националног парка Ђердап

Једна од кључних мера и активности на управљању природним вредностима представља праћење стања популација ретких и угрожених врста фауне Националног парка Ђердап. Евроазијски рис (*Lynx lynx L.*) у Србији представља ретку и угрожену врсту и према националном законодавству врста се налази у прилогу један - Строго заштићене дивље врсте биљака животиња и гљива. 1-III, Рез 6; 4-II/IV.

Важећи закони, програми заштите и стратегије развоја које се односе на проблем заснивају се на застарелим подацима који нису прикупљани савременим методама истраживања.

Неопходно је да примена наведених закона на свим инстанцама буде прилагођена системски прикупљеним информацијама и формирање законских регулатива и прописа на основу најновијих информација о стању популације Евроазијског риса у Србији.

Потребна средства: 918.300,00 РСД

Извори средстава:

- Министарство заштите животне средине: 700.000,00 РСД
- Сопствена средства: 218.300,00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“, Биолошки факултет Универзитета у Београду,

3.2.22 Мониторинг две изузетно ретке и угрожене врста маховина (*Taxiphyllum densifolium*, *Encalypta spathulata*) у Европи на подручју Националног парка

Ђердап Национални парк Ђердап је станиште две изузетно ретке и угрожене врсте маховина у Европи и то *Taxiphyllum densifolium* (EN) и *Encalypta spathulata* (VU). Обе врсте јављају се у Србији, и то прва на три локалитета од којих је један у НП Ђердап (у читавој Европи је позната са 16 локалитета), а друга на два локалитета од којих је један такође у НП Ђердап. Није познато какво је стање популација ових осетљивих таксона и мониторинг је неопходан. Осим тога *Encalypta spathulata* се јавља и ефемерно током влажних сезона и има кратак животни циклус, па је веома тешко пронаћи је. У циљу адекватних мера заштите пре свега у условима климатских промена, предлаже се вишегодишњи мониторинг популација у циљу увођења адекватних мера заштите, али и Ex Situ конзервације у оквиру CBD конвенције обзиром да се готово петина укупне европске популације налази у Србији.

Потребна средства: 500,000.00

Извори средстава:

- Министарство заштите животне средине: 500,000.00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“, Биолошки факултет Универзитета у Београду,

3.2.23 Мониторинг орхидеја Националног парка Ђердап

Истраживање обухвата мапирање орхидеја на терену и израду карата распрострањења, базе података са прелетом локалитета распрострањења сваког таксона са прецизно одређеним координатама, надморском висином и типом станишта. Утврђивање фактора угрожавања као и одређивање предлога мера заштите и конзервационих приоритета.

Потребна средства: 500.00,00 РСД

Извори средстава:

- Сопствена средства: 500.000,00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“, Биолошки факултет Универзитета у Београду,

3.3 Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима

На подручју обухваћеним Просторним планом подручја посебне намене Националног парка Ђердап непокретно културно наслеђе чини 42 НКД од изузетног значаја, регистрованих НКД, заштићених културних добара, евидентираних и идентификованих добара. При том су Тврђава Голубац, Лепенски вир, Трајанова табла и утврђење Диана непокретна културна добра од изузетног значаја.

Праисторијски локалитет Лепенски Вир и Тврђава Голубац имају управљаче након проглашења за туристички простор и то су Управљач туристичког простора Лепенски Вир ДОО Бољетин и ДОО за развој туризма Тврђава Голубац. НКД од изузетног значаја Лепенски Вир и Тврђава Голубац и њихова заштићена околина штите се, уређују и користе у складу са донетим плановима детаљне регулације.

3.3.1 „Атлас народног градитељства Геопарка Ђердап“

Наставак и завршетак теренских истраживања подручја Националног парка Ђердап и започињање и завршетак теренских истраживања преосталог подручја Геопарка Ђердап. Наставак рекогносцирања терена по методологији ЕУ, прикупљање карата, наставак израде фото-документације и архитектонског снимања у циљу израде монографије Атласа народног градитељства Геопарка Ђердап. Упоредо са теренским истраживањем за потребе Атласа, вршило би се истраживање и прикупљање документације за израду наведене монографије. Истраживања су фазна и планирана за период 2024-2024.год.

Потребна средства: 50.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.3.2 Мониторинг и контрола Геопарка Ђердап

Унеско Геопарк Ђердап је подручје двоструко веће од територије Националног парка Ђердап. Обухвата делове четири општине: Голубац, Мајданпек, Кладово и Неготин и покрива територију од 1.330 km², укључујући подручје Националног парка Ђердап и других заштићених подручја националног и локалног значаја.

Четири карактеристике које су кључне за Унеско геопаркове су: постојање геолошког наслеђа од међународног значаја, одговорно управљање које подразумева укључивање свих заинтересованих страна, одговарајуће промотивне активности које ће пружити релевантне информације које за крајњи циљ имају подстицај локалне економије и умрежавање са другим геопарковима, чланицама Светске и регионалне, Европске мреже геопаркова са којима се гради квалитет ознаке Унеско геопарка.

Споразумом о сарадњи између Министарства заштите животне средине, Завода за заштиту природе Србије, Јавног предузећа „Национални парк Ђердап“ и општина Голубац, Мајданпек, Кладово и Неготин предвиђено је да Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“ буде носилац активности Геопарка.

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4 Приоритетне мере и активности на управљању природним ресурсима

Ради реализације задатака на заштити и управљању природним ресурсима неопходно је:

- **обезбедити основне податке о стању појединих елемената природних ресурса, као стручне основе за доношење дугорочних развојних одлука;**
- **очувати аутохтоност дендролошког састава шума;**
- **усмерити све активности на заштити ловне и риболовне фауне;**
- **израдити и спроводити управљачка докумената;**

3.4.1 Задаци и активности на заштити и управљању шумама

3.4.1.1 План гајења шума Националног парка Ђердап за 2024.годину

План гајења шума представља поступак стручног и планског спровођења мера обнављања, неге и подизања нових шума, као и производња шумског репродуктивног материјала. Овај план је строго условљен издвојеним зонама заштите. Планом гајења шума предвиђени су шумско-узгојни радови који представљају основу унапређења шумског фонда и проширења шумских ресурса Националног парка Ђердап.

Табела 1. План гајења шума Националног парка Ђердап

р.б.	врста рада	јед. мере	количина	планска цена радова по ha	укупна вредност рада
1	2	3	4	5	6 (4*5)
1	Прореди у високим састојинама	ha	419.64	860.00	360,890.40
2	Прореди у изданачким састојинама	ha	365.29	1,433.33	523,581.12
3	Обнављање природним путем оплодним сечама	ha	682.87	860.00	587,268.20
4	Попуњавање прир. обнов. површи. садњом *	ha	2.18	230,000.00	501,400.00
5	Попуњавање вешгачки обн.повр. садњом *	ha	0.69	230,000.00	158,700.00
6	Чишћење у младим природним састојинама	ha	17.74	46,000.00	816,040.00
7	Осветљавање подмлатка ручно	ha	52.78	46,000.00	2,427,880.00
8	Окопавање и прашење у културама	ha	12.04	37,000.00	445,480.00
укупна вредност радова			1,553.23		5,821,239.72

Потребна средства: 6.985.487,66 РСД

Извори средстава:

- Сопствени приходи: 6.169.447.66 РСД
- МПШВ-Управа за шуме : 816.040,00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.1.2 Заштита и унапређење стања шумских екосистема Националног парка Ђердап

План заштите шума чини систем мера и активности које се спроводе ради спречавања, сузбијања и отклањања последица штетног деловања биљних болести, инсеката, глодара, дивљачи, стоке, човека, пожара, других елементарних непогода, као и других биотичких и абиотичких чинилаца.

Заштита шума Националног парка Ђердап трајан је и основни задатак у оквиру обављања редовне делатности унапређења стања, неге, заштите и уређења.

Сви негативни чиниоци који делују на овај комплекс морају се пратити, контролисати и у случају јачег негативног дејства, одмах стручним деловањем елиминисати.

У циљу заштите шума од пожара предузимају се следеће мере:

- пропаганда и едукација локалног становништва и локалне самоуправе уз указивање на штетно деловање пожара, забрану ложења ватре на отвореном, обавезна дежурства приликом паљења пољопривредних површина у близини шуме.

- Свакодневни, а посебно у критичном периоду, обиласци терена ради уочавања

Програм управљања Националним парком Ђердап за 2024.годину

настанка пожара и хитног предузимања мера локализовања и гашења пожара.

- Успостављање система, службе праћења и обавештавања о стању на терену.
- Одржавање путева и влака који служе и као противпожарне пруге.

Сви облици заштите, због угрожености комплекса, представљају планску и јединствену целину, уз уважавање специфичности планираних мера у појединим деловима комплекса на које се односе.

Табела 2. Заштита и унапређење шумских екосистема

р.б.	врста рада	јед. мере	кол.	дин./ јед. мере	вредност радова(дин)
1	2	3	4	5	6 (4*5)
1	узорковање гранчица - контр. број. мрзоваца	ком	930.00	5.00	4,650.00
2	мет. преб. гусе. на 1000 лис. - контр. број. раних хрстових деф	ha	360.00	550.00	198,000.00
3	утврђивање бројног стања јајних легала губара	ha	360.00	550.00	198,000.00
4	вршење пропаганде путем медија	ком	60.00	110.00	6,600.00
5	постављање табли обавештења	ком	24.00	1,100.00	26,400.00
укупна вредност радова					433,650.00

Потребна средства: 433.650,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.1.3 План шумских саобраћајница Националног парка Ђердап

Шумске саобраћајнице су услов за квалитетно, економично и рационално газдовање шумским ресурсима. Шумске саобраћајнице служе за извођење биолошких радова, заштиту шуме од абиотичких и биотичких фактора, заштиту од пожара и искоришћавање шума и осталих шумских ресурса. Посебно је важно истаћи чињеницу да се путеви Националног парка Ђердап користе и за задовољавање потреба становништва у руралним подручјима и привреде на подручју Парка.

Табела 3. План шумских саобраћајница

Редни број	Врста рада	Јед. мере	Количина	Укупна вредност радова (дин)
1.	Реконструкција меког кам. пута	km	2.00	1.900.000,00
2.	Чишћење камионског пута	km	54.91	6.040.100,00
3.	Изградња тракторских влака	km	52.06	16.138.600,00
4.	Чишћење тракторских влака	km	45,90	4.131.000,00
5.	Одржавање путног појаса	km	29,60	2.368.000,00
6.	Насипање меког камионског пута	km	7,00	6.300.000,00
7.	Уградња пропуста	m	36,00	612.000,00
УКУПНА ВРЕДНОСТ РАДОВА				37.489.700,00

Потребна средства: 44.987.640,00 РСД

Извори средстава:

-сопствени приходи : 43.087.640,00 РСД

-Министарство пољопривреде, шумарства
и водопривреде – Управа за шуме :
1.900.000,00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.1.4 План искоришћавања шума Националног парка Ђердап

План искоришћавања шума урађен је на основу Посебних основа за газдовање шумама Националног парка Ђердап и Извођачких пројеката газдовања шумама за 2024.годину. Вршиће се и стручни послови на газдовању шумама сопственика у складу са Годишњим плановима газдовања шумама сопственика на територији општина Мајданпек, Кладово и Голубац. За стручно-техничке послове у шумама сопственика планиране су субвенције Управе за шуме.

Табела 4. План искоришћавања шума

врста дрвета	повр. (ha)	план свих сеча (m ³)				
		брuto	нето	техника	огрев	отпад
буква		40379.42	32880.17	5866.66	27013.51	7499.25
китњак		9750.96	8253.39	2341.60	5911.79	1497.57
граб		4171.46	3409.56	0.00	3409.56	761.90
јасен		148.40	126.14	30.00	96.14	22.26
јавор		199.00	145.00	30.00	115.00	54.00
млеч		67.00	43.00	4.00	39.00	24.00
трешња		20.76	16.76	3.00	13.76	4.00
багрем		137.79	117.12	14.00	103.12	20.67
цер		1818.98	1541.31	52.64	1488.67	277.67
отл		3370.98	2816.39	19.88	2796.51	554.59
липа		4091.69	3087.22	547.06	2540.16	1004.47
топола		6.15	5.23	0.58	4.65	0.92
јасика		371.23	306.51	74.79	231.72	64.72
омл		69.41	59.00	0.00	59.00	10.41
боровац		30.12	25.29	10.00	15.29	4.83
ц.бор		19.18	16.23	8.26	7.97	2.95
дуглазија		2.45	2.08	0.00	2.08	0.37
ц.јасен		860.82	655.69	0.00	655.69	205.13
грабић		124.83	106.10	0.00	106.10	18.73
клен		51.72	43.96	0.00	43.96	7.76
	1467.80	65692.35	53656.15	9002.47	44653.68	12036.20

Потребна средства: 1.462.000,00 РСД

Извори средстава:

- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за шуме:
1.462.000,00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.1.5 Планирање и уређивање шума

Национални парк Ђердап посебну пажњу придаје изради планских докумената који су основ за успешно обезбеђивање интегралног газдовања шумама.

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.1.6 Имплементација софтвера и хардвера за послове у шумарству

Потребна средства: 5.496.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2 Задачи и активности на заштити и управљању ловном фауном

3.4.2.1 Уређивање и одржавање ловишта

3.4.2.2 Текуће одржавање постојећих објеката, високих чека и солишта;

Потребна средства: 240.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.3 Штампане образаца за ловство(дозволе, извештаји, пропратнице,записници, трофејно листови, предрачуни)

Потребна средства: 180.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.4 Куповина оптичких нишана са носачима;

Потребна средства: 180.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.5 Куповина моторне тестере;

Потребна средства: 100.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.6 Куповина чизама

Потребна средства укупно: 60.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.7 Куповина аутоматске хранилице са акумулаторима, пуњачима, носачима и бурадима

Потребна средства укупно: 360.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.8 Куповина камера за контролу дивокоза

Потребна средства укупно: 480.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.9 Куповина двогледа

Потребна средства укупно: 60.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.10 Куповина електричне дизалице

Потребна средства укупно: 24.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.11 Куповина електричног витла

Потребна средства укупно: 60.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.12 Техничко опремање ловишта и ловачке куће

3.4.2.13. Обележавање ловишта (замена поломљених табли):

Потребна средства укупно: 60.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.14. Одржавање помоћног објекта (штале)

Потребна средства укупно: 597.600,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.15. Замена лексана сендвич панелима у ловачкој кући:

Потребна средства укупно: 598.800,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.16. Замена прозора и врата у ловачкој кући:

Потребна средства укупно: 480.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.17. Одржавање сервера и камера за контролу ловишта:

Потребна средства укупно: 312.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.18. Остали заједнички трошкови

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.19 Инвестиционо улагање

3.4.2.20. Замена термоизолационих панела хладњаче:

Потребна средства укупно: 720.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.21. Куповина трактора и теренског возила дастер (Управа за шуме) :

Потребна средства укупно: 3.300.000,00 РСД

Извори средстава: МПШВ (Управа за шуме) :3.300.000,00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.22 Спровођење мера гајења и заштите дивљачи утврђених годишњим планом газдовања ловиштем Ђердапа

3.4.2.23 Набавка хране за прихрану дивљачи (40t кукуруза у зрну, 5t соли и 20t сточне репе):

Потребна средства укупно: 2.880.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.24 Набавка овса и пшенице за сетву:

Потребна средства укупно: 120.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.25 Набавка детелине за сетву:

Потребна средства укупно: 48.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи
Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.26 Услуге у ловству

3.4.2.27 Ветеринарске услуге и лекови, накнада за санитарни преглед

Потребна средства: 120.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи
Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.28. Услуге израде планских документа и стручних консултација

Потребна средства: 180.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи
Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.29. Обука запослених и стручни испити

Потребна средства: 120.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи
Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.4.2.30. Пројекат „Репроцентар дивљих свиња „Љубница“ у ловишту „Ђердап“

У циљу очувања квалитета популације, побољшања туристичке понуде и смањења штете од дивљачи, Ловном основом ловишта „Ђердап“ предвиђено је оснивање репроцентра у коме би се дивља свиња репродуковала у контролисаним условима при чему би овде произведене свиње служиле за побољшање ловно – туристичке понуде. У 2024.години планира се текуће одржавање репроцентра.

Потребна средства: 240.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи
Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

3.5 Управљање риболовним подручјем и риболовном фауном

Доношење годишњег Плана управљања рибарским подручјем „Ђердап“, праћење стања и бројности врста риболовне фауне, праћење количине изловљене рибе, заштита природних плодишта риба, спашавање риба и рибље млађи са плавног подручја, санациони излов толстолобика, истраживање рибљег насеља притока Дунава у сарадњи са Биолошким факултетом Универзитета у Београду. Мониторинг рибарског подручја, накнаде за издате дозволе за привредни и рекреативни риболов као и провизија риболовачким удружењима и трошкови обележавања рибарског подручја, трошкови горива.

Потребна средства: 3.534.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи
Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

IV Приоритетни задаци научноистраживачког и образовног рада

Научна истраживања на Ђердапу нису стратешки дефинисана, не постоји квалитативна и квантитативна анализа по приоритетним областима. Потребно је дефинисати и објединити све научне активности које се реализују на подручју Националног парка Ђердап као и научне интересе, носиоце истраживања и капацитете заинтересованих установа које су спроводиле, спроводе и планирају спровођење истраживања на подручју Националног парка Ђердап.

На подручју Националног парка Ђердап током 2024.године вршиће се следећа истраживања:

- Истраживања у оквиру израде докторске дисертације о екологији шумског гуштера *Darevskia praticola* - Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“
- Мониторинг шумске корњаче *Testudo hermanni* на подручју Ђердапа - Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“
- Истраживања у оквиру пројекта „Еволуција у хетерогеним срединама: механизми адаптација, биомониторинг и конзервација биодиверзитета“ – истраживање одлика популација аутохтоних поточних пастрмки слива Дунава на подручју Ђердапа – Биолошки факултет Београд
- Спелеолошка истраживања – Географски институт „Јован Цвијић“, Академски спелеолошко-алпинистички клуб
- Истраживање дневних лептира - Биолошки факултет Београд
- Истраживање подземног света Националног парка Ђердап – Биолошки факултет Београд

Већина научних институција не доставља план истраживања у току израде Програма управљања, већ се истраживања најављују током године па самим тим горе наведена представљају само она која су најављена Управљачу.

V Планирање, изградња и уређење подручја

Мере и услови

Планирање, изградња и уређење подручја засниваће се на следећим мерама и условима:

- обавезна примена законских норми везаних за израду детаљне анализе утицаја објеката и радова на животну средину;
- заштита посебних природних и културно-историјских вредности;
- обележавање заштићеног подручја.

5.1 Активности

5.1.1 Спровођење одредница ППППН Националног парка Ђердап

У сарадњи са Заводом за заштиту природе кроз редовне консултације решаваће се предмети од значаја за развој подручја Националног парка Ђердап у складу са одредницама ППППН Националног парка Ђердап. У склопу редовних активности издају се услови за коришћење простора према усклађености са ППППН и Програмом управљања Националним парком Ђердап.

Потребна средства: 20.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“, Завод за заштиту природе

5.1.2 Активности на изради урбанистичких планова

Праћење јавних увида урбанистичких планова и активно учешће у изради истих.

Приоритет ће представљати планови за локалитете унутар граница националног парка.

Потребна средства: 10.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

5.1.3 Активности на обележавању подручја, изградњи и одржавању пешачких стаза и видиковаца

Постављање информативних, упозоравајућих и промотивних табли у Парку. Обнављање планинарске маркације планинарских стаза у сарадњи са локалним планинарима, као и одржавање мобилијара на пешачким стазама. Редовно одржавање и чишћење стаза.

Потребна средства: 400.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“, локална планинарска друштва

5.1.4 Санација сметлишта

Предвиђена је санација сметлишта на подручју Националног парка Ђердап, на територији општина Кладово, Мајданпек и Голубац. Санација сметлишта спровешће се у сарадњи са општинским комуналним предузећима.

Потребна средства: 600.000,00 РСД

Извори средстава:

- Министарство заштите животне средине: 600.000,00 РСД

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“, локална комунална предузећа

5.1.5 Активности на обележавању подручја изградњи и одржавању мобилијара за објекте геонаслеђа у Геопарку Ђердап, обележавање Карпатског подручја, обележавање подручја РАМСАР.

На територији Геопарка Ђердап у оснивању, евидентирано је 63 објекта геонаслеђа и 33 објекта културно-историјског наслеђа. С обзиром да се највећи део поменутих објеката налази на територији Националног парка Ђердап, а у складу са препорукама УНЕСКО Глобалне мреже геопаркова, потребно је обележити их на одговарајући начин односно информативним и промотивним таблама и мобилијаром.

Подручје Ђердапа је од 2020.године уврштено у РАМСАР-ско подручје, као значајно влажно подручје и као такво неопходно је спроводити активности на заштити и обележавању подручја. Подручје по Рамсарској конвенцији обухвата Национални парк

Ђердап и подручје „Врбице“ као зимовалиште и гнездилиште птица мочварица и птица које су везане исхраном за влажне ливаде, баре и друге површине под водом.

Потребна средства: 500.000,00 РСД

Извори средстава:

- Министарство заштите животне средине: 400.000,00 РСД
- сопствени приходи: 100.000,00 РСД

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

5.1.6 Имплементација коришћена обновљивих извора енергије – соларних светиљки и пратеће опреме за потребе објеката Националног парка Ђердап

Основна потреба укључивања обновљивих извора енергије за свакодневно коришћење у објектима националног парка Ђердап (набаква солара и пратеће опреме са монажом исте).

Потребна средства: 2.500.000,00 РСД

Извори средстава:

- Министарство заштите животне средине: 2.500.000,00 РСД

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“,

5.1.7 Израда Извођачких пројеката за изградњу мултифункционалног објекта „Видиковац – Кула Ђердап“ „Времеплов Националног парка Ђердап“ у Доњем Милановцу

Основна идеја изградње „Видиковца – куле Ђердап“ Националног парка Ђердап, у оквиру Управне зграде у Доњем Милановцу а која је предвиђена у Архитектонско-грађевинском пројекту Управне зграде у Доњем Милановцу, јесте вишезначна и то:

- Просторни и визуелни идентитет (појачан визуелни идентитет, препознатљивост и видљивост Националног парка Ђердап)
- Симбол (на Дунаву управног седишта Националног парка Ђердап)
- Едукације (кроз сталну поставку ВРЕМЕПЛОВ природне, културне, историјске и туристичке баштине Националног парка Ђердап)
- Видиковац (на висини од 23-26 метара омогућено атрактивно посматрање околине)
- Безбедност (боља безбедност и осматрање просторних еквидената)
- Инсталације (постављање различитих мерних инструмената у функцији мониторинга климе, ваздуха, регистровање пожара и друго).

Потребна средства: 2.640.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

5.1.8 Поправка платформи на видковцима Плоче и Ковилово

Ради безбедности посетилаца, потребно је поправити и ојачати постојеће платформе на видковцима Плоче и Ковилово.

Потребна средства: 600.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

5.1.9 Одржавање мобилијара, табли и продајних објеката

Активности на одржавању мобилијара, табли и продајних објеката у току године.

Потребна средства: 480.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

VI ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Мере и услови

Заштићена природна добра спадају у најактуелније савремене туристичке дестинације. Потенцијалне користи од туризма у заштићеним подручјима се првенствено односе на заштиту природног и културног наслеђа и економско благостање.

У Националном парк Ђердап, на релативно малом географском простору, формирао се мозаик вредних природних и културних ресурса од кључног значаја за развој атрактивних туристичких производа, који добијају све већи значај и приоритет у свим плановима развоја.

Смернице за развој одрживог туризма

Национални паркови као заштићени простори, могу допринети привреди и друштву кроз генерисање прихода и отварање нових радних места, истраживање и мониторинг, едукацију, рекреацију и туризам. Светска туристичка организација одрживи туризам дефинише као начело које задовољава потребе туриста и потребе туристичке дестинације, а истовремено штити и повећава туристичке могућности за потребе будућих генерација, задовољава потребе данашњих туриста и регије домаћина и штити и увећава развојне потенцијале.

Промоција и популаризација вредности НП Ђердап спроводиће се кроз различите промотивне активности, сарадњу са медијима, издавање пропагандног материјала, научно-популарних публикација, сајамске наступе и манифестације, сарадњу са образовним и установама културе, спровођење еколошких едукативних радионица.

6.1 Задачи на развоју културно-образовних информативно-пропагандних активности

6.1.1 Одржавање презентација туристичких садржаја Националног парка Ђердап и Ђердап Унеско геопарка

Заједно са свим заинтересованим странама, наставиће се спровођење активности везаних за промовисање туристичких садржаја користећи приступ који садржи мере одрживог развоја и то кроз медије, путем студијских путовања за туристичке новинаре, блогере, професионалне фотографе, представнике туроператера и туристичких агенција, мултимедијалне презентације у установама, институцијама, већим градским центрима и сл.

Нису потребна финансијска средства.

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.1.2 Сајамски наступи

Основни циљ наступа на сајмовима туризма је представљање вредности и садржаја туристичког одредишта, представљање постојећих и нових облика понуде, упознавање са конкуренцијом, пословно повезивање са партнерима, информисање потенцијалних посетилаца, али истовремено и ослушкивање све комплекснијих захтева туристичке тражње. У циљу рационализације трошкова, планирају се заједнички наступи са туристичким организацијама и другим актерима на сајмовима који за тему имају туризам. Учешће се планира на сајмовима туризма у Београду (фебруар), Новом Саду (новембар).

Потребна средства: 600.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.1.3 Културно-образовне активности и манифестације

Културно-образовне активности пружају подршку очувању, ревитализацији и промоцији баштине и јачању свести о културним и природним вредностима и у функцији су развоја туризма, зато ће ЈП „Национални парк Ђердап“ спроводити културно-образовне активности у сарадњи са музејима, центрима за културу и другим институцијама, невладиним организацијама, удружењима грађана и другим заинтересованим странама, као и учествовати и организовати различите изложбе и манифестације. У циљу предствалања вредности Унеско Геопарка Ђердап широј јавности, планира се представљање изложбе „Путовање кроз први и за сада једини геопарк у Србији“ у местима у којима није било до сада као и обележавање 50 година од оснивања НП Ђердап.

Потребна средства: 360.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.1.4 Едукација и интерпретација

Едукација и интерпретација у Националном парку Ђердап представљају једно од главних оруђа заштите природних и културних вредности. Едукацијом се развија осећај поштовања према природним и културним вредностима, увиђа се значај њиховог очувања, али се и скреће пажња на могуће претње. У Националном парку Ђердап едукација је примарно усмерена на децу, али и на посетиоце и локално становништво како би се развио

партнерски однос у заштити природе.

Један од видова промоције кроз едукативне активности је обележавање значајних еколошких датума са ученицима основних школа и предшколских установа на подручју Националног парка Ђердап. У плану за 2024. годину је обележавање следећих еколошких датума:

Дан шума (21. март)

Дан заштите природе (11.април)

Дан планете Земље (22.април)

Дан Карпатских паркова (23.мај)

Дан заштите животне средине (5.јун)

Дан Дунава (29.јун)

Недеља геопаркова (прва половина јуна)

Дечја недеља (прва недеља октобра)

Планом за 2024. годину предвиђен је и наставак едукативног рада са члановима Секције младих чувара природе ОШ „Вук Караџић“ Доњи Милановац, ОШ „Вук Караџић“, Кладово, као и Секције малих чувара Установе за децу „Марија Мунђан“ Мајданпек. Циљ едукативног рада је подизање нивоа свести о значају очувања природе, али и активно укључивање младих у процес заштите природе кроз низ тематских радионица, предавања и теренских активности.

Потребна средства: 240.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.1.5 Штампа едукативног материјала

За успешну реализацију едукативних активности неопходан је квалитетан дидактички материјал. У 2024. години, као вид промоције кроз едукацију, планира се штампа едукативне брошуре и израда слагалице; штампање едукативне брошуре строго заштићене биљне врсте Националног парка Ђердап.

Потребна средства: 360.000,00 РСД

Извори средстава:

-сопствени приходи: 360.000,00 РСД

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.1.6. Израда текста и фотографија за монографију трчуљци Националног парка Ђердап

У циљу финализовања пројекта четворогодишњег пројекта истраживања трчуљака Националног парка Ђердап и израде монографије са пропратним текстом, неопходни су изласци на терен у циљу фотографисања природних и културних садржаја, ангажовање дрона, селекција о одабир фотографија, израда текста научно популарног карактера за припрему фото изложбе који ће пратити промоцију монографије, израда дизајна и припрема за штампу монографије. Монографија се издаје у циљу презентације, популаризације, едукације

Националног парка Ђердап.

Потребна средства: 390.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“, Биолошки факултет Београд

6.1.7 Израда мобилне апликације Националног парка Ђердап

Мобилне апликације су један од најкоришћених медијских канала данас. Њихов потенцијал препознат је у многим привредним гранама, па и у туризму. Савремени посетиоци користе интернет као примаран извор информација приликом планирања путовања, али и током његове реализације. С обзиром на то да се туристи све радије одлучују да своје време проводе у природи и да радо прихватају прилику за додатно информисање и едукацију о дестинацијама које посећују, указује се потреба за коришћењем оваквог вида информисања и комуникације и у заштићеним подручјима.

Потребна средства: 1.140.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“,

6.1.8 Израда материјала (налепница на форекусу) за изложбу фотографија

Ради презентовања вредности и активности Националног парка и Геопарка Ђердап кроз изложбе фотографија, планира се израда налепница на форекусу и постављање на постојећим паноима који би се налазили у пешачкој зони Доњег Милановца.

Потребна средства: 240.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.1.9 Израда налепница (стикера) за Вибер апликацију

Вибер је једна од најчешће коришћених комуникационих платформи, а популарност налепница (стикера) иде у корак са популарношћу саме апликације. Стикери или налепнице представљају ефикасан маркетиншки алат. Нису наметљиви, а њихово коришћење доприноси промовисању одређеног брэнда. Налепнице које брэндови нуде морају бити забавне и корисне за кориснике како би их поделили са другима. Као резултат, корисници користе идентитет и стил брэндова у својој комуникацији, што резултира препознатљивошћу и лојалношћу брэнда кроз емоционалну везу и позитиван имиџ брэнда — најмоћнији маркетиншки инструменти.

Потребна средства: 96.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.1.10 Припрема и штампа монографија "Атлас народног градитељства Геопарка Ђердап" и "Трчуљци Националног парка Ђердап", "Национални парк Ђердап - Првих 50 година од оснивања"

Штамање монографија "Атлас народног градитељства Геопарка Ђердап" и "Трчуљци Националног парка Ђердап", "Национални парк Ђердап - Првих 50 година од оснивања", представљају круну дугогодишњег рада и активности из на истраживањима и промоцији подручја Националног парка Ђердап и Геопарка Ђердап под заштитом УНЕСКО. Монографије ће бити од националне важности и стим у вези даће огroman допринос науци и препознатљивости и видљивости заштићеног подручја.

Потребна средства: 3.540.000,00 РСД

Извори средстава:

- Министарство заштите животне средине: 2.500.000,00 РСД
- сопствени приходи: 1.040.000,00 РСД

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.1.11 Организација сусрета паркова – сусрети Управљача

Национални парк Ђердап 2024.године је домаћин сусрета Паркова - Управљача са територије Републике Србије и региона. У Србији је до данас заштићено 472 природно добро, од чега 98 на националном нивоу а обухватају националне паркове, паркове природе, пределе изузетних одлика, резервате, заштићена станишта и споменике природе, који се простиру на 762.960 хектара. Изражена је сарадња Националног парка Ђердап са заштићеним подручјима како у Републици Србији тако и са заштићеним подручјима ЕУ. На сусретима Управљача разматрају се актуелни проблеми и системи решавања истих, и врши се размена искустава кроз примере добре праксе

Потребна средства: 1.194.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.2 Задачи и активности на развоју одрживог туризма

Заштићена природна добра спадају у најактуелније савремене туристичке дестинације. Везе и односи између заштићених природних добара и туризма су толико ојачале да се све више користи термин туристичка заштита природе. Организација туризма у заштићеним природним добрима је комплексан задатак, што ове туристичке дестинације чини веома специфичним. На основу концепције развоја подручја посебне намене Национални парк Ђердап приоритет је остваривање заштите, презентације и одрживог коришћења заштићених и предвиђених за заштиту природних вредности којима се обезбеђује еколошки јавни интерес, омогућава развој локалних заједница и стварају услови за одмор, рекреацију, едукацију и уживање посетилаца

6.2.1 Управљање посетиоцима

Управљање посетиоцима у 2024. години спроводиће се у складу са Планом управљања посетиоцима Националног парка „Ђердап“. У циљу очувања ресурса и могућности да сваки посетилац на квалитетан начин доживи природу у Националном парку Ђердап, спроводиће се стални надзор над бројем посетилаца како би се проценили или минимизирали негативни утицаји и пратити број посетилаца и њихово задовољство путем анкете ради формирања базе података и отклањања потенцијалних недостатака. Побољшању квалитета и разноврсности допринеће се и истраживањем тржишта и праћењем туристичке тражње.

Нису потребна финансијска средства

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.2.2 Наставак сарадње са туристичким агенцијама и крузер компанија

ЈП „Национални парк Ђердап“ наставиће већ успостављену вишегодишњу сарадњу са више агенција из Србије и иностранства, као и са крузер компанијама. Радиће се и на успостављању сарадње са другим рецептивним агенцијама и туроператерима заинтересованим да посету Националном парку Ђердап уврсте у своју понуду.

Нису потребна финансијска средства.

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.2.3 Одржавање веб сајта Националног парка Ђердап

Веб сајт је важна маркетиншка компонента која пружа информације и привлачи својим професионалним графичким изгледом, модерним дизајном и садржајем. Нови веб сајт омогућава једноставно коришћење, читање и кретање, као и оптимизовано приказивање, односно посетиоци могу да му приступе са било ког уређаја без губитка на пољу естетике и професионалног изгледа.

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.2.4 Консултантске услуге за израду карте Геопарка Ђердап

Карта Геопарка Ђердап пружа информације о територији Геопарка, његовим границама, објектима геонаслеђа, али и другим природним и културним вредностима.

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.2.5 Побољшање постојећих и развијање нових производа с нагласком на активниодмор

Осмишљавање садржаја који одговарају потребама и интересовањима различитих циљних група радиће се и током 2024. године у циљу квалитативног побољшања постојећих и развијања нових, иновативних, савремених и туристичких производа усклађених са капацитетом животне средине и туристичком тражњом (тематске туре, тим билдинг, геотуре и сл). Сви туристички производи Националног парка Ђердап биће утемељени на могућности стицања богатих и јединствених искустава упознавањем Парка, јединственим природним феноменима, очуваној природи и едукацији.

Нису потребна финансијска средства .

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.2.4 Учешће на обукама и међународним састанцима Европске и Глобалне мреже геопаркова

Светска и Европска мрежа геопаркова подстичу сарадњу међу геопарковима широм света. Сарадњом геопаркови постају препознатљиви, повећава се значај очувања геонаслеђа, подстиче се размена знања, искустава и примера добре праксе. Обуке о геопарковима имају за циљ да полазници оснаже и прошире знање о управљању геопарковима, одрживом развоју, али и да успоставе контакт и сарадњу са полазницима из других геопаркова.

Потребна средства: 386.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

6.2.5 Сарадња са планинарским друштвима

Препознајући важност добре сарадње управљача заштићеног подручја и планинарских друштава, а све у циљу бољег очувања Националног парка Ђердап и квалитетног одржавања пешачких стаза, Национални парк Ђердап сарађиваће са планинарским друштвима која функционишу на подручју Националног парка Ђердап на усмеравању посетилаца и означавању планинарских и шетних стаза планинарском маркацијом. У сарадњи са планинарским друштвима, у циљу промовисања природних богатстава Националног парка Ђердап и Геопарка Ђердап, извршиће се обележавање и сређивање бициклических стаза на Мирочу, као и одржавање бициклических трка.

Потребна средства: 50.000,00 РСД

Извори средстава: сопствена средства

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап, планинарска друштва

6.2.6 Рекламне и пропагандне активности

Неопходне су рекламне и пропагандне активности у функцији стварања позитивног имиџа и представљања Националног парка Ђердап и Ђердап Унеско геопарка, ради што бољег позиционирања на туристичком тржишту, као и одрживог развоја. С обзиром на константан пораст броја посетилаца, неопходно је обезбеђење различитих информативно-пропагандних материјала којима се промовишу туристичке, природне и културне вредности.

Потребна средства: 576.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

VII САРАДЊА

У циљу усаглашавања активности Националног парка Ђердап и локалне заједнице, посетилаца, локалне власти, НВО, образовних институција и медија, рад на подизању свести и знања о природним и културним вредностима НП Ђердап треба да буде константан и континуиран.

7.1 Сарадња и партнерство са локалним становништвом

Локалну заједницу, као корисника природних ресурса Парка, треба мотивисати да, ресурсе користи уз поштовање заштите целокупног биодиверзитета заштићеног подручја. Сарадњом треба постићи да локално становништво види заштићено природно добро као јединствено добро које има и економску вредност. Стога је од великог значаја упутити локално становништво у могућности бенефита живота у заштићеном подручју и на тај начин допринети вредновању биодиверзитета.

- Савет корисника Националног парка Ђердап је основан у циљу пружања могућности за остваривање интереса локалног становништва и корисника заштићеног подручја. Савет корисника чине представници локалних самоуправа, организација и удружења чија се активност одвија на подручју националног парка.

- Укључивање локалног становништва у манифестације и акције које организује Национални парк Ђердап.
- Сарадња са установама (предшколске и школске установе, ловачка удружења, спортски клубови, установе културе) и локалним становништвом кроз донације, а у циљу побољшања сарадње и очувања вредности Националног парка Ђердап
- Сарадњом и успостављањем партнерства Ђердап Унеско геопарка и локалне заједнице треба подстаћи одрживи економски развој подручја Ђердап Унеско геопарка. Ђердап Унеско геопарк пружа могућности за оснивање нових предузећа и отварање нових радних места, стручне обуке и укључивање локалног становништва у промоцију наслеђа геопарка, ширење туристичке понуде и услуга и сл.

Потребна средства: 300.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

7.1.1 Сарадња са невладиним организацијама

Невладине организације и удружења грађана могу бити значајан партнер у реализацији програма ширења свести становника локалних заједница и њиховој мотивацији за укључивање у очување биодиверзитета и одрживо коришћење ресурса у циљу обостране користи. У 2024. години наставиће се сарадња са НВО сектором (Млади истраживачи Србије, WWF Србија, Друштво за заштиту и проучавање птица Србије, добровољна ватрогасна друштва са територије Парка и др.).

Потребна средства: 30.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

7.2 Међународна сарадња

7.2.1 Међународни пројекат Danube GeoTur Plus

Данубе ГеоТоур Плус надовезује се на успостављену сарадњу Дунавских геопаркова, остварене резултате првог пројекта Данубе ГеоТоур. ПАРТНЕРСТВО се састоји од 11 партнера из 10 земаља. ТУКЕ (СК) делује као истраживачки партнер, ЦТМК (БиХ) као партнер у образовању и социјалној инклузији, 7 ПП управља сертификованим УНЕСКО ГЕОПАРКОВИМА (Штајерска (Аустрија), Караванкс (Аустрија-Словенија), Идрија (Словенија), Папук (Хрватска), Хатег (Румунија), Швапска алба (Немачка), Ђердап (Србија)), док су 2 геопарка амбициозни (Гвоздена планина (Чешка), Букк-Регион (Мађарска)).

Пројекат има за циљ да капитализује и даље искористи недавно развијен заједнички туристички производ Дунав ГеоТоур, његов огроман потенцијал наслеђа и постојећи модел територијалног развоја геопарка како би се побољшале могућности одрживог туризма удаљених руралних заједница и да би постали инклузивнији и цењенији од стране становника и посетиоце, чинећи своје производе вреднијим и природним и културним добрима којима се управља на уравнотеженији и одрживији начин.

-услуге менаџмента, консалтинга ,
семинара и истраживања :

Потребна укупна средства:

3.300.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

7.2.2 Међународни пројекат UNDP – Зелена агенда Србије – влажна станишта

Потребна средства: 1.000.000,00 РСД

Извори средстава:

- Средства донатора: 500.000,00 РСД

- сопствени приходи: 500.000,00 РСД

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

7.2.3 Сарадња са међународним организацијама и заштићеним подручјима региона и ЕУ

Национални парк Ђердап Доњи Милановац ће и у 2024. години наставити активности (чланарине, семинари, годишње скупштине) на успостављању и развијању сарадње са међународним институцијама и заштићеним подручјима и то:

- Активности у циљу успостављања сарадње са геопарковима из Хрватске, Словеније, Румуније и других земаља окружења. Учесће на годишњој Конференцији Геопаркова.
- Активности у циљу наставка сарадње у оквиру Карпатске мреже заштићених подручја – наставак сарадње започет у оквиру пројекта BIOREGIO CARPATHIANS .
- Активности у циљу наставка сарадње у оквиру Динарског лука – мреже заштићених подручја - Мрежом Паркова Динарида;
- Наставак сарадње са Парком природе „Копачки рит“, Хрватска, у складу са потписаним споразумом о сарадњи;
- Наставак сарадње са Дунавском мрежом заштићених подручја на Дунаву (DANUBEPARKS);
- Наставак сарадње са Дунавским центром за компетенцију (DCC)
- Сарадња са Националним парком „Сила“, Италија, у складу са потписаним споразумом о сарадњи;

Потребна средства: 600.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци активности: ЈП „Национални парк Ђердап“

VIII ОСТАЛИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

8.1 Обрада захтева за мишљење за уређење простора на подручју Националног парка Ђердап

Анализа потенцијално поднетих Захтева за издавање мишљења за изградњу или реконструкцију објекта или легализацију бесправно изграђених објеката. Мишљење се издаје на основу увида у Просторни план подручја посебне намене Националног парка Ђердап као и теренског обиласка локације за коју се захтев подноси.

Потребна средства: 20.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

8.2 Преводилачке услуге

Преводилачке услуге за израду промотивног и едукативног материјала и превођења текстова за постојећу интернет страницу Националног парка Ђердап.

Потребна средства: 360.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

8.3 Годишња обнова наменског веб сервера са cPanel лиценцом + повећани капацитет дискова

Наменски веб сервер за складиштење података сајтова на доменама <https://www.npdjerdap.rs> и <https://www.geoparkdjerdap.rs>, а такође и као имејл сервер.

Потребна средства: 324.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

8.4 Годишња ревизија правилника о безбедности ИКТ система

Редовна годишња провера усаглашености безбедности ИКТ система са Законом о безбедности података у ИКТ системима од посебног значаја за 2024. годину и усклађивање са најављеном изменом Закона о информационој безбедности.

Потребна средства: 180.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

8.5 Обнова веб домена (годину дана)

Редовна годишња обнова [npdjerdap.rs](https://www.npdjerdap.rs) и [geoparkdjerdap.rs](https://www.geoparkdjerdap.rs) домена

Потребна средства: 7.200,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

8.6 Обнова SSL сертификата домена (годину дана)

Редовна годишња обнова безбедоносних SSL сертификата за [npdjerdap.rs](https://www.npdjerdap.rs) и [geoparkdjerdap.rs](https://www.geoparkdjerdap.rs) домене.

Потребна средства: 7.200,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

8.7 Набавка резервних делова за рачунаре и пружање сервисерских услуга

У случају квара опреме и/или сервисерске интервенције.

Потребна средства: 72.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

8.8 Учествовање на YUINFO 2024 конференцији на Копаонику током марта месеца 2024. године

Учествовање на 30. YUINFO конференцији на Копаонику у циљу едуковања из ИКТ области,

Програмске области конференције: Индустрија 4.0, е-Друштво, Развој софтвера и алата, Информациони и ERP системи, Вештачка интелигенција и рачунарска симулација, Заштита и сигурност података, Рачунарске мреже и телекомуникације, IoT, е-Говернмент, Правни аспекти и приватност података, Рачунарске примене, Дигитални маркетинг и медији.

Потребна средства: 70.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

8.9 Израда техничке документације за легализацију објеката НП Ђердап

Потребна средства: 768.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

8.10 Накнада штете од заштићених дивљих животиња

Обзиром да до сада није било поднетих захтева за надокнаду за ускраћивање или ограничавање права коришћења и накнаду штете причињене спровођењем техничких и биолошких мера заштите, буџетом за 2024. годину предвиђена су средства само за накнаду штете од заштићених врста дивљих животиња.

Потребна средства: 600.000,00 РСД

Извори средстава: сопствени приходи

Носиоци: ЈП „Национални парк Ђердап“

IX ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Основни извори финансирања послова, задатака и активности утврђених овим програмом остварују се из:

- Буџета Републике Србије
- Сопствених средстава (делатност Предузећа и наплата накнада за коришћење заштићеног подручја)
- Буџета општина са подручја Националног парка Ђердап
- Републичких фондова
- Донација
- Фондова

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2024. ГОДИНУ – Табела прихода за Национални парк Ђердап		
Ред.број	Извори прихода	Износ у динарима
1.	Средства Буџета Републике Србије	35,135,040.00
	1.1. Министарство заштите животне средине	27,657,000.00
	1.2. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за шуме	7,478,040.00
2.	Сопствени приходи	271,850,000.00
	2.1. Приходи од обављања делатности	182,850,000.00
	2.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја	89,000,000.00
	2.3. Остали сопствени приходи	
3.	Средства буџета јединице локалне самоуправе	0.00
	3.1.	
4.	Средства донација, поклона и помоћи	0.00
	4.1. Донација	0.00
	4.2.	
	4.3.	
5.	Остала средства	
	5.1. Приходи из фондова УНДП на основу пројеката	500,000.00
	5.2.	
	Укупно приходи	306,985,040.00

РАСПОДЕЛА ОБЕЗБЕЂЕЊА ПОТРЕБНИХ РАСХОДА – Национални парк Ђердап

	Врсте расхода	
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта	9,966,540.31
1.	Трошкови људских ресурса	
1.1.	Бруто зараде чувара Националног парка Ђердап	6,996,240.31
1.2.	Набавка службене одеће и обуће за особље запослено код управљача на пословима чувања и управљања заштићеним подручјем	432,000.00
2.	Пројектне активности	
2.1.	Активности на обележавања објекте геонаслеђа у НП Ђердап, Геопарку, Рамсар и Карпатски регион, изградњи и одржавању мобилијара	100,000.00
2.2.	Припрема и штампа монографија "Атлас народног градитељства Геопарка Ђердап" и "Трчуљци Националног парка Ђердап", "Национални парк Ђердап - Првих 50 година од оснивања"	1,040,000.00
2.4.	Анализа генетичког диверзитета и предлог мера за конзервацију расположивог генофонда строго заштићене реликтне врсте <i>Plex aquifolium</i> на подручју НП Ђердап	270,000.00
2.5.	Мониторинг Евроазијског риса (<i>Lynx lynx L.</i>) на подручју Националног парка Ђердап	218,300.00
2.6.	Ех situ конзервација генетичких ресурса балканског китњака НП Ђердап	210,000.00
2.7.	Мониторинг дебљинског прираста племенитих лишћара НП Ђердап	300,000.00
2.8.	Научно истраживачки пројекат подземне фауне бескичмењака НП Ђердап	400,000.00
Б.	Расходи потраживани од Министарства	27,657,000.00
1.	Трошкови људских ресурса	
1.1.	Бруто зараде чувара Националног парка Ђердап	15,200,000.00
1.2.	Набавка службене одеће и обуће за особље запослено код управљача на пословима чувања и управљања заштићеним подручјем	357,000.00
2.	Пројектне активности	
2.1.	Активности на обележавања објекте геонаслеђа у НП Ђердап, Геопарку, Рамсар и Карпатски регион, изградњи и одржавању мобилијара	400,000.00
2.2.	Санација сметлишта	600,000.00
2.3.	Коришћење обновљивих извора енергије за потребе објеката НП Ђердап - инсталација соларних светиљки и пратеће опреме	2,500,000.00
2.4.	Припрема и штампа монографија "Атлас народног градитељства Геопарка Ђердап" и "Трчуљци Националног парка Ђердап", "Национални парк Ђердап - Првих 50 година од оснивања"	2,500,000.00

Програм управљања Националним парком Ђердап за 2024.годину

2.5.	Утврђивање биомасе живог и мртвог дрвета као основ за процену угљеника у шумама различитог степена заштите у НП Ђердап - прва фаза	1,200,000.00
2.6.	Анализа генетичког диверзитета и предлог мера за конзервацију расположивог генофонда строго заштићене реликтне врсте <i>Plex aquifolium</i> на подручју НП Ђердап	900,000.00
2.7.	Мониторинг Евроазијског риса (<i>Lynx lynx L.</i>) на подручју Националног парка Ђердап	700,000.00
2.8.	Ех situ конзервација генетичких ресурса балканског китњака НП Ђердап	700,000.00
2.9.	Мониторинг дебљинског прираста племенитих лишћара НП Ђердап	400,000.00
2.10.	Научно истраживачки пројекат подземне фауне бескичмењака НП Ђердап и израда идејног решења едукативне брошуре о дневним лептирима НП Ђердап	800,000.00
2.11.	Утврђивање присуства и мониторинг две угрожене врсте маховина у Европи (<i>Taxuphyllum densifolium</i> и <i>Encalypta spathulata</i>) на подручју Националног парка Ђердап	500,000.00
2.12.	Мониторинг природних ресурса Националног парка Ђердап од стране студената Биолошког факултета	900,000.00

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2024. ГОДИНУ – Табела планираних расхода Националног парка Ђердап

Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)						
	Буџет РС	Сопствени приходи	Буџет јединице локалне самоуправе	Приходи од донација, поклона и помоћи	Остала средства	Укупно	
А. А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја							
А.1. Чуварска служба	15,200,000.00	14,556,240.31	0.00	0.00	0.00	29,756,240.31	
А.1.1. Бруто зараде чувара	15,200,000.00	6,996,240.31	0.00	0.00	0.00	22,196,240.31	
А.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво и опрема)	0.00	1,200,000.00	0.00	0.00	0.00	1,200,000.00	
А.1.3. Набавке средстава рада (чамац, возила, мопеди и др)	0.00	6,360,000.00	0.00	0.00	0.00	6,360,000.00	
А.2. Одржавање заштићеног подручја	3,857,000.00	120,356,791.69	0.00	0.00	0.00	124,213,791.69	
А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада (израда управљачких докумената, програма, пројеката, сарадња са локалним становништвом, институцијама и др.)	0.00	119,304,791.69	0.00	0.00	0.00	119,304,791.69	
А.2.2. Набавка службене одеће и обуће за особље запослено код управљача на пословима чувања и управљања заштићеним подручјем	357,000.00	432,000.00	0.00	0.00	0.00	789,000.00	
А.2.3.Обнављање ознака спољних граница НП Ђердап и посебно заштићених делова подручја	0.00	120,000.00	0.00	0.00	0.00	120,000.00	
А.2.4. Активности на обележавању подручја, изградњи и одржавању пешачких стаза и видиковаца	0.00	400,000.00	0.00	0.00	0.00	400,000.00	
А.2.5. Активности на обележавања објекте геонаслеђа у НП Ђердап, Геопарку, Рамсар и Карпатски регион,изградњи и одржавању мобилијара	400,000.00	100,000.00	0.00	0.00	0.00	500,000.00	
А.2.6. Санација сметлишта	600,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	600,000.00	
А.2.7. Поправка платформи на видковцима Плоче и Ковилово	0.00	600,000.00	0.00	0.00	0.00	600,000.00	
А.2.8. Одржавање мобилијара, табли и продајних објеката	0.00	480,000.00	0.00	0.00	0.00	480,000.00	
А.2.9. Коришћење обновљивих извора енергије за потребе објеката НП Ђердап - инсталација соларних светилки и пратеће	2,500,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,500,000.00	

	опреме						
	A.3. Презентација заштићеног подручја	2,500,000.00	6,536,000.00	0.00	0.00	0.00	9,036,000.00
	A.3.1. Сајамски наступи	0.00	600,000.00	0.00	0.00	0.00	600,000.00
	A.3.2. Културно - образовне активности и манифестације	0.00	360,000.00	0.00	0.00	0.00	360,000.00
	A.3.3. Израда материјала (налепница на форексу) за изложбу фотографија	0.00	240,000.00	0.00	0.00	0.00	240,000.00
	A.3.4. Израда мобилне апликације Националног парка Ђердап	0.00	1,140,000.00	0.00	0.00	0.00	1,140,000.00
	A.3.5. Израда налепница (стикера) за Вибер апликацију	0.00	96,000.00	0.00	0.00	0.00	96,000.00
	A.3.6. Рекламне и пропагандне активности	0.00	576,000.00	0.00	0.00	0.00	576,000.00
	A.3.7. Штампа едукативног материјала	0.00	660,000.00	0.00	0.00	0.00	660,000.00
	A.3.8. Припрема и штампа монографија "Атлас народног градитељства Геопарка Ђердап" и "Трчуљци Националног парка Ђердап", "Национални парк Ђердап - Првих 50 година од оснивања"	2,500,000.00	1,040,000.00	0.00	0.00	0.00	3,540,000.00
	A.3.9. Израда текста и фотографија за монографију "Трчуљци Националног парка Ђердап"	0.00	390,000.00	0.00	0.00	0.00	390,000.00
	A.3.10. Едукација и интерпретација	0.00	240,000.00	0.00	0.00	0.00	240,000.00
	A.3.11. Организација сусрета паркова	0.00	1,194,000.00	0.00	0.00	0.00	1,194,000.00
	Укупно А.0	21,557,000.00	141,449,032.00	0.00	0.00	0.00	163,006,032.00
Б.	Б.0. Управљање посетиоцима						
	Б.1. Планиарска друштва	0.00	50,000.00	0.00	0.00	0.00	50,000.00
	Б.2. Учесће на обукама и међународним састанцима Европске и Глобалне мреже геопаркова	0.00	386,000.00	0.00	0.00	0.00	386,000.00
	Б.3. Чланарине за Европску и Светску мрежу Геопаркова	0.00	400,000.00	0.00	0.00	0.00	400,000.00
	Б.4. Израда извођачких пројеката за изградњу Видиковца -Кула Ђердап у оквиру Управне зграде	0.00	2,640,000.00	0.00	0.00	0.00	2,640,000.00
	Укупно Б.0	0.00	3,476,000.00	0.00	0.00	0.00	3,476,000.00
В.	В.0. Регулисање имовинско правних односа						
	В.1. Накнада штете од заштићених дивљих животиња	0.00	600,000.00	0.00	0.00	0.00	600,000.00
	Укупно В.0	0.00	600,000.00	0.00	0.00	0.00	600,000.00
Г.	Г. 0. Праћење и унапређење стања заштићеног подручја						
	Г.1. Картирање и редовно праћење стања популација значајних, ретких и угрожених врста флоре	0.00	100,000.00	0.00	0.00	0.00	100,000.00
	Г.2. Утврђивање биомасе живог и мртвог дрвета као основ за процену угљеника у шумама различитог степена заштите у НП Ђердап - прва фаза	1,200,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200,000.00

	Г.3. Анализа генетичког диверзитета и предлог мера за конзервацију расположивог генофонда строго заштићене реликтне врсте <i>Plex aquifolium</i> на подручју НП Ђердап	900,000.00	270,000.00	0.00	0.00	0.00	1,170,000.00
	Г.4. Мониторинг Евроазијског риса (<i>Lynx lynx</i> L.) на подручју Националног парка Ђердап	700,000.00	218,300.00	0.00	0.00	0.00	918,300.00
	Г.5. <i>Ex situ</i> конзервација генетичких ресурса балканског китњака НП Ђердап	700,000.00	210,000.00	0.00	0.00	0.00	910,000.00
	Г.6. Мониторинг орхидеја Националног парка Ђердап	0.00	500,000.00	0.00	0.00	0.00	500,000.00
	Г.7. Обнова хербарске збирке Националног парка Ђердап	0.00	10,000.00	0.00	0.00	0.00	10,000.00
	Г.8. Истраживање диверзитета птица	0.00	50,000.00	0.00	0.00	0.00	50,000.00
	Г.9. Мониторинг водоземаца и гмизаваца	0.00	30,000.00	0.00	0.00	0.00	30,000.00
	Г.10. Мониторинг климе	0.00	200,000.00	0.00	0.00	0.00	200,000.00
	Г.11. Зимски попис птица на воденим површинама Парка	0.00	30,000.00	0.00	0.00	0.00	30,000.00
	Г.12. Мониторинг дебљинског прираста племенитих лишћара НП Ђердап	400,000.00	300,000.00	0.00	0.00	0.00	700,000.00
	Г.13. Мониторинг сисара	0.00	50,000.00	0.00	0.00	0.00	50,000.00
	Г.14. Стручна литература	0.00	30,000.00	0.00	0.00	0.00	30,000.00
	Г.15. Израда "Атласа народног градитељства Геопарка Ђердап"	0.00	50,000.00	0.00	0.00	0.00	50,000.00
	Г.16. Научно истраживачки пројекат подземне фауне бескичмењака НП Ђердап	800,000.00	400,000.00	0.00	0.00	0.00	1,200,000.00
	Г.17. Утврђивање присуства и мониторинг две угрожене врсте маховина у Европи (<i>Taxuphilym densifolium</i> и <i>Encalypta spathulata</i>) на подручју Националног парка Ђердап	500,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	500,000.00
	Г.4. Мониторинг природних ресурса Националног парка Ђердап од стране студената Биолошких факултета	900,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	900,000.00
	Укупно Г.0	6,100,000.00	2,448,300.00	0.00	0.00	0.00	8,548,300.00
Д.	Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса						
	Д.1. Спровођење одредница ППППН НП Ђердап	0.00	20,000.00	0.00	0.00	0.00	20,000.00
	Д.2. Активности на изради урбанистичких планова	0.00	10,000.00	0.00	0.00	0.00	10,000.00
	Д.3. Управљање риболовним подручјем и риболовном фауном	0.00	3,534,000.00	0.00	0.00	0.00	3,534,000.00
	Д.4. Заштита и унапређење шумских екосистема	0.00	433,650.00	0.00	0.00	0.00	433,650.00
	Д.5. План гајења шума Националног парка Ђердап	816,040.00	6,169,447.66	0.00	0.00	0.00	6,985,487.66
	Д.6. План шумских саобраћајница	1,900,000.00	43,087,640.00	0.00	0.00	0.00	44,987,640.00
	Д.7. План искоришћавања шума - шуме сопственика	1,462,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,462,000.00
	Д.8. Имплементација софтвера и хардверда за пријем и отпрему дрвних сортимената	0.00	5,496,000.00	0.00	0.00	0.00	5,496,000.00
	Д.9. Тотална станица за геодетске радове	0.00	720,000.00	0.00	0.00	0.00	720,000.00
	Д.10. Гајење и заштита дивљачи	0.00	3,048,000.00	0.00	0.00	0.00	3,048,000.00

	Д.11. Техничко опремање службе ловства	0.00	2,048,400.00	0.00	0.00	0.00	2,048,400.00
	Д.12. Уређење и одржавање ловишта	0.00	1,744,000.00	0.00	0.00	0.00	1,744,000.00
	Д.13. Услуге у ловству (усл.изр.пл.докум.и вет.услуге)	0.00	420,000.00	0.00	0.00	0.00	420,000.00
	Д.14. Инвестиционо улагање у ловство (трактор и теренско возило, т-панели)	3,300,000.00	720,000.00	0.00	0.00	0.00	4,020,000.00
	Д.15. Репроцентар дивљих свиња "Лубница" у ловишту "Ђердап"	0.00	240,000.00	0.00	0.00	0.00	240,000.00
	Укупно Д.0	7,478,040.00	67,691,137.66	0.00	0.00	0.00	75,169,177.66
	Е.0. Сарадња						
	Е.1. Сарадња са локалним становништвом	0.00	300,000.00	0.00	0.00	0.00	300,000.00
	Е.2. Сарадња са невладиним организацијама	0.00	30,000.00	0.00	0.00	0.00	30,000.00
Е.	Е.3. Међународна сарадња	0.00	600,000.00	0.00	0.00	0.00	600,000.00
	Е.4. Међународни пројекат Danube GeoTur Plus	0.00	3,300,000.00	0.00	0.00	0.00	3,300,000.00
	Е.5. Међународни пројекат UNDP Зелена агенда Србија - влажна станишта - постављање осматрачница за контролу птица мочварица	0.00	500,000.00	0.00	0.00	500,000.00	1,000,000.00
	Укупно Е.0	0.00	4,730,000.00	0.00	0.00	500,000.00	5,230,000.00
И	И.0. Остали некатегорисани послови						
•	И.1. Обрада захтева за мишљење за уређење простора	0.00	20,000.00	0.00	0.00	0.00	20,000.00
	И.2. Преводилачке услуге	0.00	360,000.00	0.00	0.00	0.00	360,000.00
	И.4. Годишња обнова наменског веб сервера са сPanel лиценцом + повећани капацитет дискова	0.00	324,000.00	0.00	0.00	0.00	324,000.00
	И.5. Годишња ревизија правилника о безбедности ИКТ система	0.00	180,000.00	0.00	0.00	0.00	180,000.00
	И.6. Обнова веб домена (годину дана)	0.00	7,200.00	0.00	0.00	0.00	7,200.00
	И.7. Обнова SSL сертификата домена (годину дана)	0.00	7,200.00	0.00	0.00	0.00	7,200.00
	И.8. Набавка резервних делова за рачунаре и пружање сервисерских услуга	0.00	72,000.00	0.00	0.00	0.00	72,000.00
	И.9.Израда техничке документације за легализацију објеката НП Ђердап	0.00	768,000.00	0.00	0.00	0.00	768,000.00
	И.10. Едукација запослених	0.00	700,000.00	0.00	0.00	0.00	700,000.00
	Укупно И.0	0.00	2,438,400.00	0.00	0.00	0.00	2,438,400.00
	Укупно планирани расходи	35,135,040.00	222,832,869.66	0.00	0.00	500,000.00	258,467,909.66

Саветник директора за заштиту и одрживи развој

Саша Несторовић, дипл.инж.шум.

ЈП „Национални парк Ђердап“

в.д. директора

Саша Јаношевић, дипл. инж.шум.

